

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

ASUNTO ENSIN –OHJELMATYÖN JUHLASEMINAARI

16.10.2018, Valkoinen Sali, Helsinki

KOKEMUSASIAN TUNTIJAN PUHEENVUORO

projektityöntekijä Yrjö Kumpula

ASUNTO ENSIN –OHJELMATYÖN JUHLASEMINAARI

Kokemusasiantuntijan puheenvuoro

Henkilökohtainen kokemus elämän kriisiytymisestä, asunnottomuudesta ja kuntoutumisesta

Kokemusasiantuntijakoulutus 2015, KoKoA ry

Vertaisohjaajakoulutus 2016, Alvi ry

Sipoon sote:n yhteistoimintavalmennus 2016, Verkottajahanke, A-klinikkasäätiö, KoKoA ry

Kouluttamisen taidot valmennus 2016, Verkottajahanke, A-Klinikkasäätiö, KoKoA ry

Päihdetyön kokemusasiantuntijan vastaanotto Sipoossa, 2 vuotta

Espoon AKU-hankkeen projektityöntekijänä 1 vuosi

Samarian terveysaseman vastaanotto Espoossa, 5 kk

Vastaanottotoiminnan kautta kokemusta asiakastyöstä
- asiakastapaamisia Sipoossa 245 kpl ja Espoossa 45 kpl
- 40 eri henkilön elämäntarina

KOKEMUSTAUSTA

ASUNTO ENSIN –OHJELMATYÖN JUHLASEMINAARI

Kokemusasiantuntijan puheenvuoro

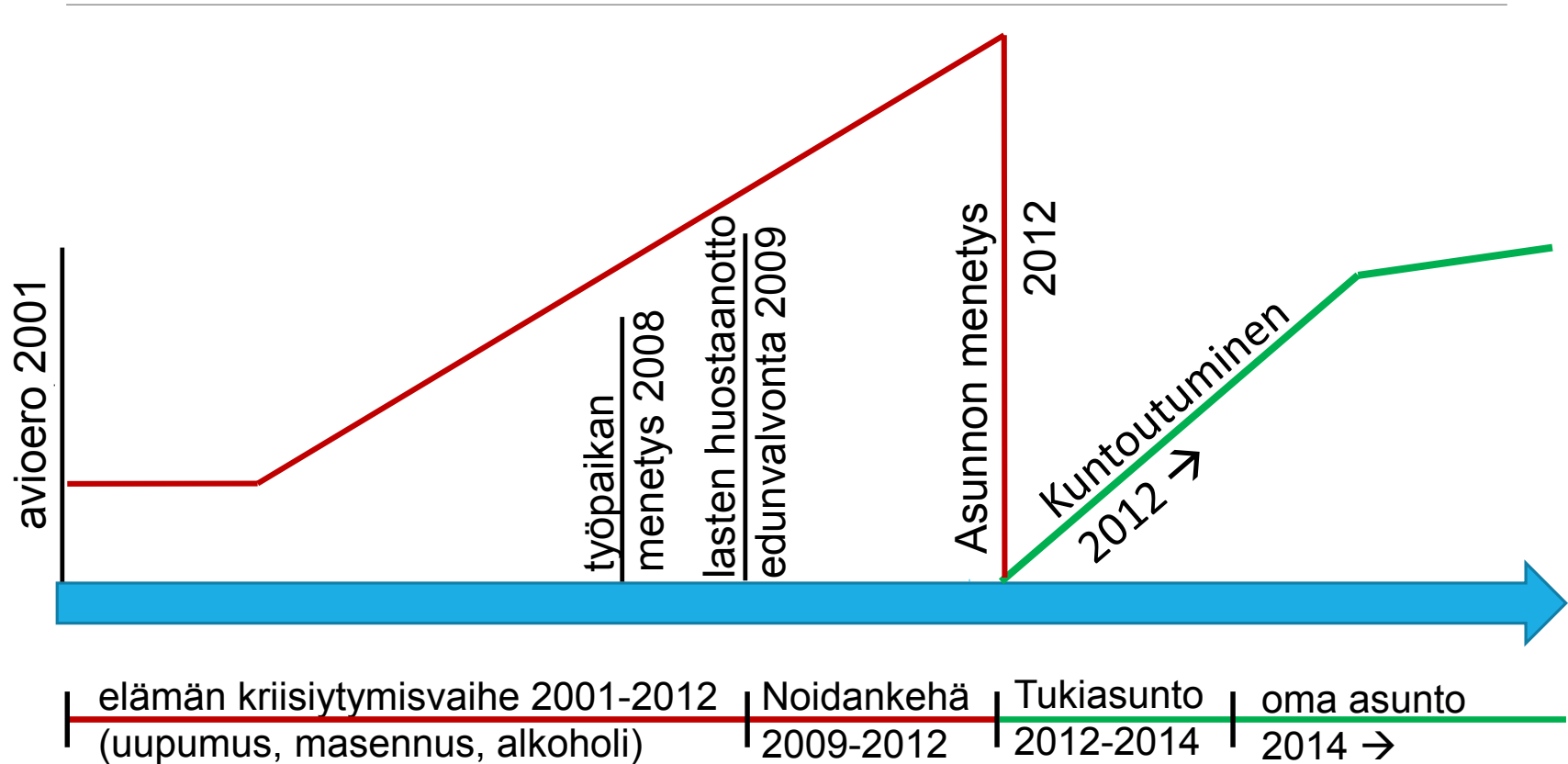
”kokonaisvaltainen hyvinvointi”

vuodet 1990-2001

ASUNTO ENSIN –OHJELMATYÖN JUHLASEMINAARI

Kokemusasantuntijan puheenvuoro

ASUNTO ENSIN –OHJELMATYÖN JUHLASEMINAARI

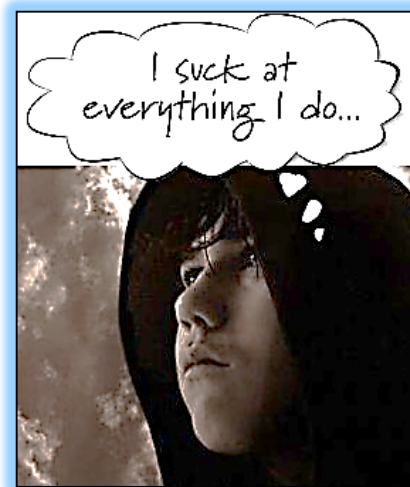
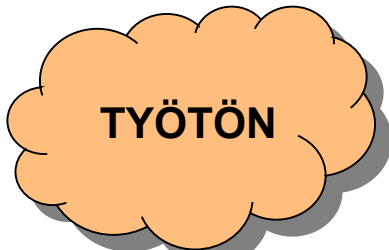
Kokemusasiantuntijan puheenvuoro

noidankehä
2009-2012

ASUNTO ENSIN –OHJELMATYÖN JUHLASEMINAARI

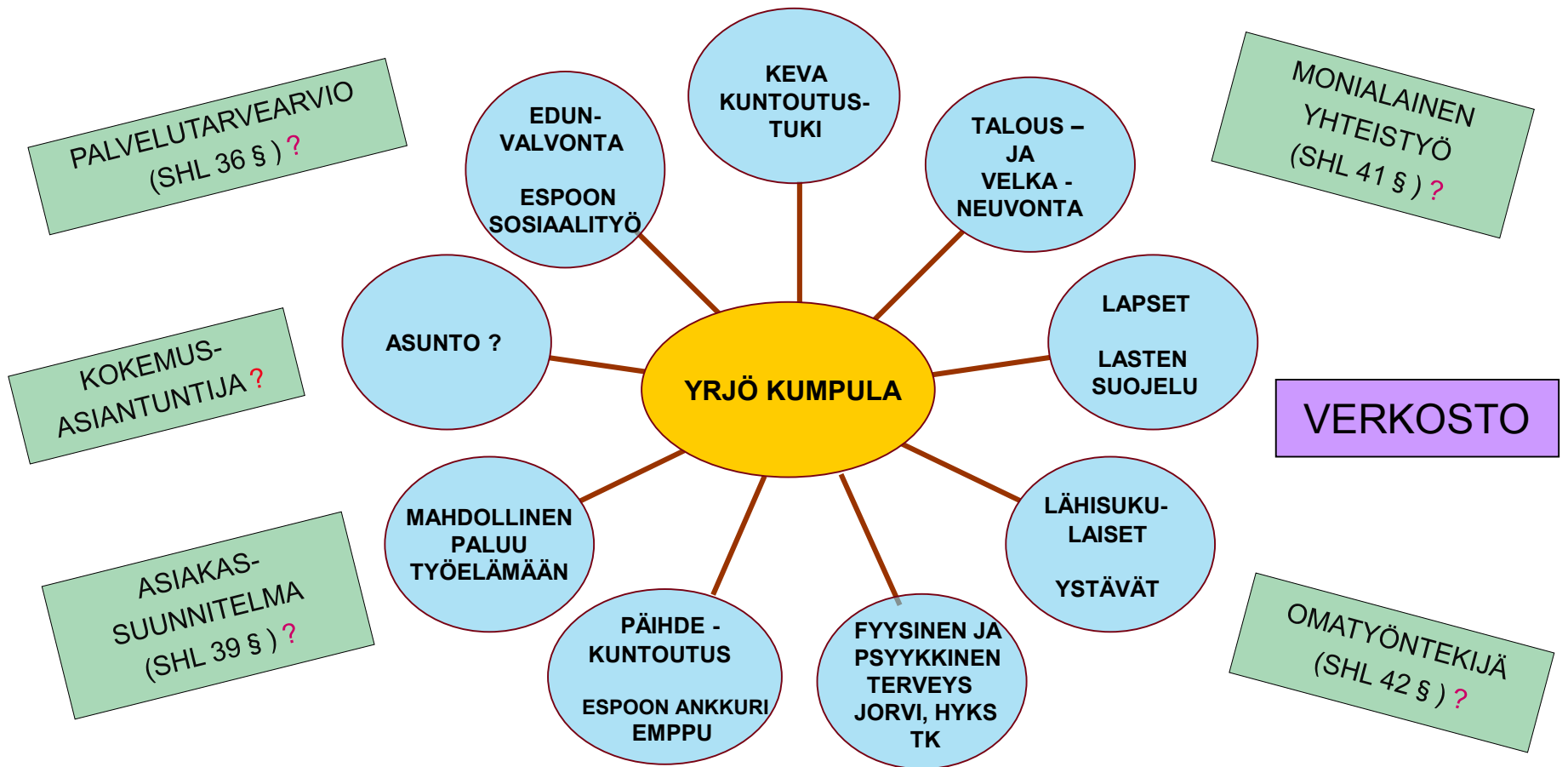
Kokemusasiantuntijan puheenvuoro

22.8.2012

ASUNTO ENSIN –OHJELMATYÖN JUHLASEMINAARI

Kokemusasiantuntijan puheenvuoro

ASUNTO ENSIN –OHJELMATYÖN JUHLASEMINAARI

Kokemusasiantuntijan puheenvuoro

AVOKUNTOUTUS kuntoutumisympäristö

Kaupungin tukiasuntola (20 kk)

- päihteen ympäristö
- vertaistuki

Espoon Ankkuri, 3. s sektori

- päihteen ympäristö
- raittiusvalmennusohjelma (18 kk)
- vertaistuki

Kaupungin sote-palvelut

- perusterveyden hoito
- mielenterveys- ja päihdepalvelut
- aikuissosiaalityö, talous- ja velkaneuvonta
- lastensuojelu

Erikoissairaanhoido (HUS)

Jorvin, Meilahden, Herttoniemen ja Peijaksen sairaalat

- sisätautien pkl (maks- ja haimatulehdus, keuhkokuume, diabetes)
- ortopedia (luunmurtumien leikkaukset)
- neurologian pkl (epilepsia)
- Psykiatrian pkl (HUS)
- mielenterveys, B1-lausunnot

Yksityinen psykoterapiakuntoutus

- Kelan tukema

ASUNTO ENSIN –OHJELMATYÖN JUHLASEMINAARI

Kokemusasiantuntijan puheenvuoro

”poimintoja”

Kriittisiä kohtia ajautumisessa asunnottomuuteen:

- vuokravelan muodostuminen 2009
- sos.tt. maksoi velat, ehtona oli kuitenkin suostuminen edunvalvontaan
- jatkossa edunvalvoja maksoi vuokrat; asunto säilyi, mutta juomiseni jatkui ja syöksykierre paheni

- mitä olisi voitu tehdä:
 - a) sos.tt. olisi selvittänyt tarkemmin tilanteeni ja siihen johtaneet syyt
 - b) kotikäynti (-ejä) ja välittävä työskenntelymalli
 - c) annettu mahdollisuus kuntoutumiseen ja tukea kotona pärjäämiseen
 - d) autettu tukiverkoston luomisessa, ohjausta ja tietoa esim. sosiaalisen kuntoutuksen mahdollisuuksista
 - e) olisi mahdollisesti vältetty syöksykierre ja ajautuminen asunnottomuuteen

- jäi päällimmäisenä tunne, että minut siivottiin pois sosiaalityön asiakkuudesta

ASUNTO ENSIN –OHJELMATYÖN JUHLASEMINAARI

Kokemusasiantuntijan puheenvuoro

”poimintoja”

Nivelvaihe: muutto Sepänkylän tukiasunnoista omaan asuntoon 2014

Tukevia asioita ovat olleet:

- säännölliset seurantatapaamiset Sepänkylän omaohjaajan kanssa (6 vkn: välein, 1 vuosi)
- tukiasumisen aikana luotu uusi raitis tukiverkosto Espoon Ankkurin kautta (muuttoapua ym.)
- läheisten ja erityisesti lasten luottamuksen palautuminen
- Kelan tukema yksityinen psykoterapiakuntoutus (tuki erityisesti kuntoutumista sairaudesta)
- KoKoA ry:n jäsenyyden ja kokemusasiantuntijakoulutuksen kautta muodostunut uusi tukiverkosto, joka vahvistui ja laajeni muiden kokemusasiantuntijuuden osaamisen vahvistamiseen liittyvien koulutusten myötä
- yksityishenkilön velkajärjestelyyn pääseminen ja edunvalvonnan lakkauttaminen 2015
→ henkilökohtainen taloushallinta omissa käsissä
- säännölliset kokemusasiantuntijan työtehtävät 2016 → mm. Sipoossa ja Espoossa
- ei enää pohtimista: ”palaanko vielä siltainsinöörin tehtäviin, vai mikä minusta tulee isona?”

ASUNTO ENSIN –OHJELMATYÖN JUHLASEMINAARI

Kokemusasiantuntijan puheenvuoro

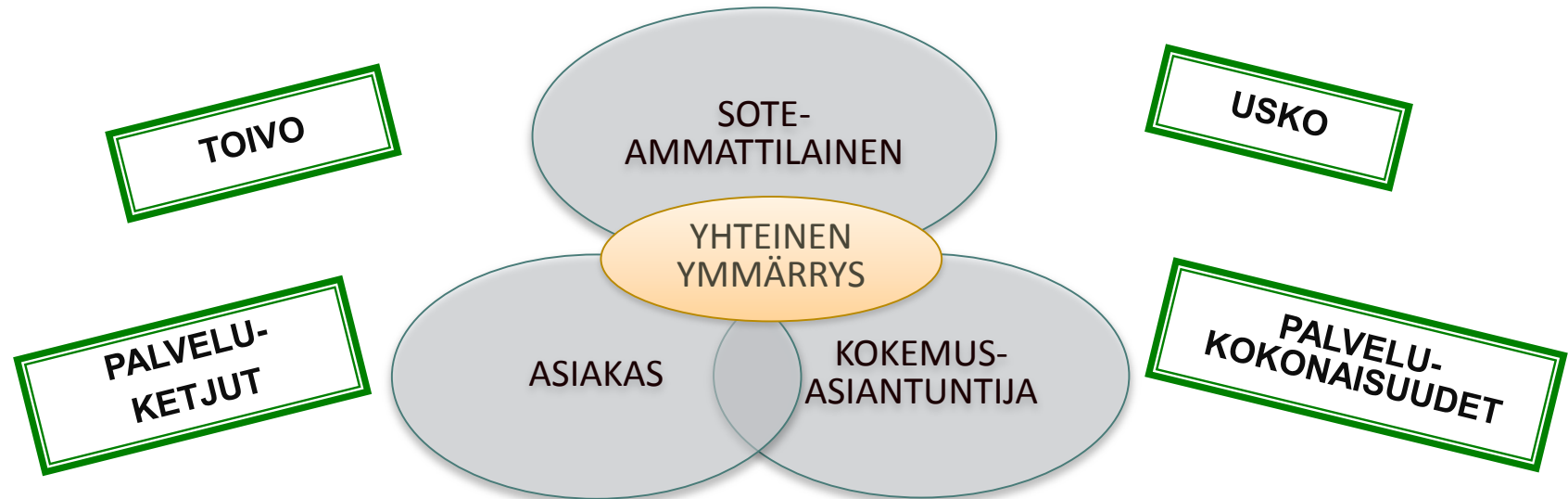
”poimintoja”

Keskeisimpiä asioita kuntoutumisessa:

- päihteetön asumisympäristö (Sepänkylän tukiasunto Espoossa)
- uuden raittiin verkoston luominen (Espoon Ankkuri, Samaria rf)
- yhteisöllisyyden, hyväksytyksi tulemisen, turvallisuuden ja osallisuuden tunteminen
- vertaistuki auttaa jaksamaan, koska kysymyksessä on pitkä ja kärsivällisyyttä vaativa kuntoutumisprosessi
- sisäinen eheytymisprosessi (anteeksi antaminen ensin itselle ja pikkuhiljaa voi pyytää anteeksi myös muilta laiminlyöntejään)
- uuden raittiin elämäntavan opettelu mielekkään tekemisen kautta (kouluttautuminen kokemusasiantuntijaksi)
- muutto omaan asuntoon ja huomata, että ”hei, minähän pystyn tähän jo aivan hyvin, maksan laskutkin tunnollisesti eikä enää tarvitse juoda alkoholia”
- yhteyden palaaminen läheisiin, lapset luottavat jälleen isäänsä ja voivat yöpyäkin luonani
- järjestöillä on ollut valtavan suuri merkitys koko kuntoutumiseni ajan, ja yhteistyötä kehitetään edelleen nykyisen kokemusasiantuntijatyöni ohessa

ASUNTO ENSIN –OHJELMATYÖN JUHLASEMINAARI

Kokemusasiantuntijan puheenvuoro

- kokemusasiantuntijat omaavat laajan kokemustietopohjan sairastamisesta, kuntoutumisesta, toimimisesta palvelujärjestelmässä ja siinä omien oikeuksiensa ja etujensa valvomisesta
- useilla kokemusasiantuntijoilla on myös suoritettuna sote-alan ammatillisia tutkintoja
- osallistuminen palvelutarpeen arviointiin, kuntoutumisen arviointiin ja ohjaukseen
- vertaistuki asiakkaalle, rinnallakulkija

ASUNTO ENSIN –OHJELMATYÖN JUHLASEMINAARI

Kokemusasiantuntijan puheenvuoro

Espoon AKU-hankkeen pilotti: kokemusasiantuntijan vastaanotto Samarian terveystasemalla

Tavoitteita:

- asumisasioiden puheeksioton kehittäminen myös terveydenhuollossa
- asiakaslähtöisen toimintamallin kehittäminen ja asiakkaan kuulluksi tulemisen tunteen lisääminen
- asiakkaan motiivointi muutokseen toivon ja uskon avulla
- keino lääkäreille ja sairaanhoitajille madaltaa puheeksioton kynnyistä (ohjaus kokemusasiantuntijalle)
- vähentää terveystaseman palveluita paljon käyttävien asiakkaiden vastaanottoaikoja ammattilaisille
- yhteistyön kehittäminen terveydenhuollon ja sosiaalityön välillä

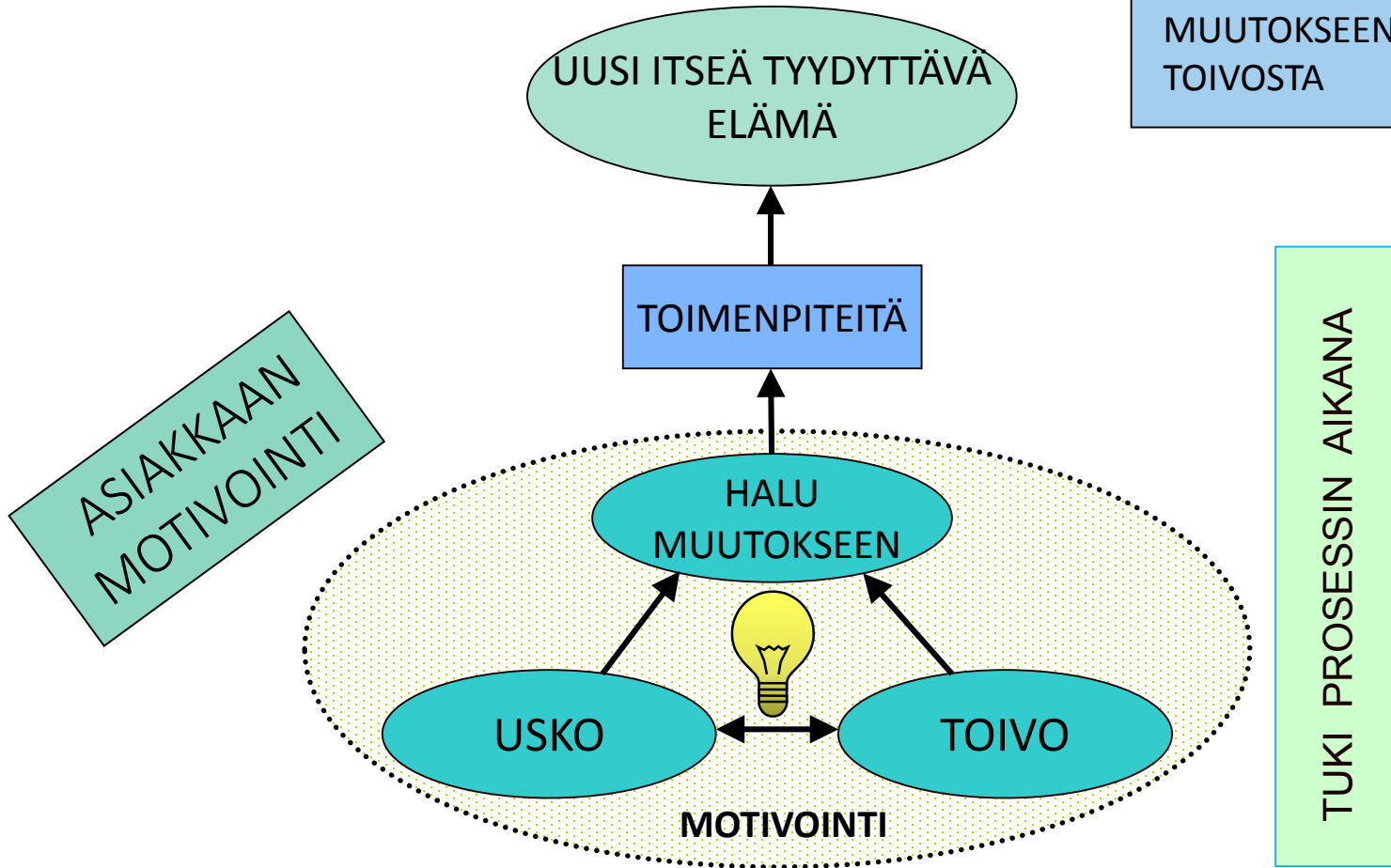
Kokemuksia:

- vastaanotolla on käynyt 5 kk:n aikana 15 eri asiakasta, yhteensä on ollut 45 tapaamista
- asiakkaalla mahdollisuus useampaan tapaamiseen → keskinäinen luottamus
- yhteistapaamisia lääkärin, psyk.sh:n, psykologin, sosiaalityöntekijöiden kanssa ja 3. sektorin kanssa
- asiakkaat ovat olleet erittäin tyytyväisiä

ASUNTO ENSIN –OHJELMATYÖN JUHLASEMINAARI

Kokemusasiantuntijan puheenvuoro

KUNTOUTUMISESSA ON KYSYMYS IHMISEN OMASTA HALUSTA MUUTOKSEEN JA TOIVOSTA

ASUNTO ENSIN –OHJELMATYÖN JUHLASEMINAARI

Kokemusasiantuntijan puheenvuoro

Sipilän hallitusohjelman kärkihanke: Palvelut asiakaslähtöisiksi

kärkihanke on jaettu kolmeen kokonaisuuteen, joista toimenpide 1 on määritelty seuraavasti:

”Uudistetaan sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaprosessit -asiakas keskiöön yhtenä osahankkeena on määritellä kokemusasiantuntijuuden ja asiakkaiden osallistumisen toimintamalli.”

Kärkihankkeen toimenpide 1 saadaan toteutumaan mm. seuraavasti:

1. Maakuntalakiin, sote-palveluiden järjestämislakiin ja uusiin sote-lakiin lisätään kokemusasiantuntijuuden (-jan) määrittely
2. Kohdassa 1 mainittuihin lakiin lisätään kirjaukset, että sekä julkisilla että yksityisillä palveluntuottajilla on velvollisuus resursoida henkilöstöönsä riittävästi kokemusasiantuntijoita ja velvollisuus myös käyttää kokemusasiantuntijoita

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

ASUNTO ENSIN –OHJELMATYÖN JUHLASEMINAARI

Kokemusasiantuntijan puheenvuoro

KIITOS

projektityöntekijä Yrjö Kumpula

yhteystieto: yrjo.kumpula@espoo.fi